

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
www.uvm.dk

15. august 2007

I forbindelse med behandlingen af (B 130) Forslag til folketingsbeslutning om en handlingsplan for blindes og svagsynedes deltagelse i alle samfundsforhold har Folketingets Socialudvalg i brev af 5. juli 1007 stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 47:

”Ministeren bedes redegøre for afgrænsningen mellem lov om kompenserende specialundervisning og servicelovens § 85 om hjælp til udvikling af færdigheder”.

Svar:

Afgrænsningen mellem kompenserende specialundervisning for voksne og andre tilgrænsende tilbud, herunder servicelovens § 85 om hjælp til udvikling af færdigheder beror på en konkret vurdering af den enkelte deltagers færdigheder, behov og forudsætninger samt af de muligheder, de relevante tilbud giver for at støtte den enkelte deltageres aktive deltagelse i samfundslivet.

Kompenserende specialundervisning efter lov om specialundervisning for voksne er tilbud til personer med fysiske eller psykiske handicap. Undervisningen m.v. sigter mod at afhjælpe eller begrænse virkningerne af deltagerens handicap.

Kommunalbestyrelsen har forpligtelsen til at sørge for tilbud om voksen-specialundervisning til kommunens borgere og har samtidig ansvar for og kompetence til at vurdere, om en person har behov for et tilbud og i givet fald mulighed for at få udbytte af et tilbud efter loven.

Tilbud om specialundervisning for voksne kan bestå af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Specialundervisning er undervisning, som er særligt tilrettelagt og tilpasset den enkelte deltagers forudsætninger, færdigheder og behov. Specialundervisningen kan tilbydes både som holdundervisning og som enkeltmandsundervisning.

Specialpædagogisk bistand omfatter alle sådanne foranstaltninger, der er nødvendige for deltagelse i og udbytte af tilbuddet om voksenspecialundervisning, eller som medvirker til at fremme formålet med tilbuddet.

Rådgivning og vejledning til deltageren, dennes pårørende og andre med tilknytning til deltageren kan være en del af tilbuddet. Eksempelvis kan der være behov for rådgivning til ægtefælle samt eventuel arbejdsplads om kommunikation m.v. i relation til en deltager, der har medført kommunikations- og hukommelsesvanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade.

Konsulentbistand fra fysio- eller ergoterapeut, psykolog m.fl. eller personlig assistance kan i givne situationer være en del af den specialpædagogiske bistand, når dette er nødvendigt for deltagelse i og udbytte af tilbuddet om voksenspecialundervisning.

Den undervisning, bistand, rådgivning m.v., som gives efter loven, skal kunne medvirke til, at deltageren øger sine muligheder for aktiv deltagelse i samfundslivet. Effekten af tilbuddet kan bestå i at afhjælpe deltagerens funktionsnedsættelse eller begrænse denne gennem kompenserende strategier, metoder, hjælpemidler m.v.

Det er afgørende, at tilbuddet sigter mod et beskrevet mål, og at specialundervisning m.v. sikrer en progression mod dette mål. Tilbud, der alene har til formål at vedligeholde deltagerens funktionsevne samt tilbud, der alene består i støtte og omsorg, gives som udgangspunkt ikke efter lov om specialundervisning for voksne.

Målet med kompenserende specialundervisning er, at den enkelte deltager gennem tilbuddet opnår et højere funktionsniveau på egen hånd, evt. med brug af hjælpemidler, således der er tale om, at deltagerens handicap afhjælpes eller begrænses.

Ved udmøntning af kommunalreformen er der foretaget præcisering og afgrænsning af opgaverne i voksenspecialundervisningen. Afgrænsninger og præciseringer er foretaget som led i den nye ansvars- og opgaveplacering og tager blandt andet udgangspunkt i den kortlægning af voksenspecialundervisningen, som Undervisningsministeriet fik foretaget i 2005 i forlængelse af ”Aftale om en strukturreform” mellem regeringen (Det Konservative Folkeparti og Venstre) og Dansk Folkeparti fra juni 2004. Rapport om kortlægning af specialundervisning for voksne kan findes på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Der er foretaget afgrænsning, så voksenspecialundervisning alene gives til personer, der ikke kan modtage relevante tilbud efter anden lovgivning

med henblik på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af personens handicap som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Præciseringen er foretaget for at skabe større klarhed i anvendelsen af specialundervisning for voksne, herunder sikre at tilbud ikke gives efter lov om specialundervisning for voksne, hvis de pågældende personer kan modtage relevante tilbud efter anden lovgivning. Der kan fx være tale om tilbud efter anden uddannelseslovgivning (specialpædagogisk støtte som led i ungdomsuddannelse eller til videregående uddannelse), tilbud efter lov om social service eller tilbud inden for sundheds- eller beskæftigelsesområderne.

Jeg har fra socialministeren fået oplyst følgende om servicelovens § 85 om hjælp til udvikling af færdigheder:

”Efter § 85 i serviceloven skal kommunalbestyrelsen tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt genoptræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Socialpædagogisk bistand kan bestå af hjælp, omsorg eller støtte til, at den pågældende kan leve et liv på egne præmisser.

Socialpædagogisk bistand kan også bestå af oplæring eller genoptræning i en række færdigheder, som sætter den pågældende i stand til at leve et så selvstændigt liv, som muligt.

Der kan være tale om et bredt spektrum af socialpædagogiske og andre støtteforanstaltninger som fx vejledning, rådgivning og hjælp til selvhjælp til at udføre dagligdagens gøremål m.v.

For personer med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne vil hjælpen udover egentlig optræning og behandling kunne omfatte oplæring/genoplæring i daglige færdigheder, omsorg, støtte til udvikling af egne ressourcer, herunder muligheder for at kommunikere og indgå i samvær med andre.

Optræning, behandling og rådgivning som en forebyggende foranstaltning kan fx have form af et tværfagligt samarbejde med fysio- og ergoterapeuter.

Der vil være en glidende overgang fra servicelovens § 85 til lovens § 102 om behandling og det almindelige sundhedssystem.

Efter omstændighederne vil socialpædagogisk bistand kunne omfatte ledsagelse i forbindelse med aktiviteter som fx aktivitets- og samværstil-

bud, beskyttet beskæftigelse o.l. Også andre aktiviteter af navnlig social karakter kan være omfattet.

Hjælpen skal tage udgangspunkt i pågældendes egne behov og forudsætninger og gives med respekt for den enkeltes integritet og værdighed”.

Afslutningsvis vil jeg pege på, at myndigheds- og finansieringsansvaret for såvel specialundervisning for voksne som for socialområdet med kommunalreformen er placeret hos kommunalbestyrelsen.

Dette svar fremsendes i 5 eksemplarer.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder